

ffeldnere, saaledes som Tilfældet er baade i Sverrig og Norge, hvor respective Rigsstænderne og Stortinget kun samles hvert tredje Aar; men det blev herved bemærket, at det dog i Begyndelsen kunde være nyttigt og maaskee nødvendigt, at Rigsdagen blev holdt oftere, og at det ikke kunde skade, at man bestemte, at den skulde holdes hvert Aar, fordi det var tilsviøet, at det kunde forandres ved Lov. Men der er dog en meget betydelig Forskjel paa, om Grundloven erklærer, at Rigsdagen skal holdes hvert andet Aar, eller at den skal holdes hvert Aar. Naar det kan forandres ved Lov, saa kan Regjeringen jo ikke undlade at holde Rigsdag hvert Aar, naar den ikke ved forudgaaende Rigsdags Beslutning har faaet udvirket, enten i Almindelighed, at den kun skal holdes hvert andet Aar, eller at der denne Gang maa gaae et Aar over, hvori Rigsdagen ikke bliver holdt. Men dertil udfordres en Sammenvirkning af samtlige Ørene af den lovgivende Magt, idet baade Regjeringen og begge Rigsdagens Thing skulde forene sig derom. Hvis Rigsdagen derimod efter Grundloven kun skulde holdes hver andet Aar, saa vilde jo Regjeringen have det i sin Magt, at holde Rigsdag det ene Aar efter det andet, naar der var særlig Anledning dertil, og, dersom Rigsdagen selv skulde finde, at det var ønskeligt, at der holdtes Rigsdag udenfor den sædvanlige Tid, saa kunde den jo tage Initiativet dertil; men nu er Regjeringen i den Nødvendighed, at maatte holde Rigsdag hvert Aar. Dertil kommer endnu den Omstændighed, at, naar det var Regel, at Rigsdagen kun holdtes hvert andet Aar, saa fik man ogsaa kun toaarige Budgetter, altsaa, om der ogsaa blev holdt en Rigsdag udenfor den ordinære, saa skulde der dog derpaa ikke fremkomme nogen Finanslov, hvoraf altsaa fulgte, at en saadan Rigsdag ikke vilde medtage nær saamegen Tid som en ordinær. Men endnu maa det bemærkes, at, dersom Bestemmelsen om, at Rigsdagen skal holdes hvert Aar, gjentages i den nu foreslagte Grundlov, saa bliver det endnu vanskeligere at faae en Forandring deri, end det for Tiden er, thi det vilde være en ny Erkjendelse af, at Landets Lær virkelig krævede,

at der skulde holdes Rigsdag hvert Aar. Det forekommer mig derfor, at Regjeringens Forslag i denne Henseende er vel grundet, og det skulde gjøre mig ondt, om det ikke skulde faae den ærede Rigsdags Samtykke. Jeg troer saaledes at have gennemgaaet alle de Punkter, som ere under Forhandling.

Formanden: Jeg veed ikke, om den ærede Premierminister har lagt Mærke til, at der er foreslaaet, at § 8 i Grundloven skal indskydes umiddelbart efter § 2 i Udkastet, og endvidere at efter § 5 skal indskydes Grundlovens § 21. Jeg antager, at den ærede Minister ogsaa vil yttre sig angaaende disse Forslag.

Premierministeren: Hvad det angaaer, at Udkastets § 8 skal indskydes efter § 2, saa troer jeg, at det er ganske stridende mod det Forhold, som skal være mellem Fællesforfatningen og den særlige. Det maa jo være nødvendigt, at den Forpligtelse, hvorved Kongen forbinder sig til at holde Grundloven, maa omfatte samtlige Statens Grundlove, saavel Fællesforfatningen som de særlige Forfatningslove for de enkelte Statsdele; altsaa er Fællesforsamlingen det rette Sted, hvori Eden maatte fremkomme, og det er den, som maatte holdes saa snart som muligt efter en ny Regents Tiltrædelse. At samme Forpligtelse skal aflægges flere Gange, det synes dog ikke at være passende; det svækker netop Begrebet om Edens Betydning, at Kongen baade ved Fællesforsamlingen og ved de særlige Landsdeles Forsamlinger skal forpligte sig til at holde samtlige Statens Grundlove; thi man kan jo ikke holde Fællesforfatningen, uden tillige at holde de særlige Forfatninger, som udgjøre integrerende Dele af samme. Naar Kongen tillige skulde aflægge Ed paa de særlige Forfatninger, kom han til at aflægge fem forskellige Eder, nemlig paa Fællesforfatningen, paa Kongeriget samt de tre Hertugdømmers Forfatninger; det forekommer mig altsaa, at § 8 ikke kan faae sin Plads i den særegne Grundlov for Danmark. Hvad § 21 angaaer, saa forekommer det mig, at den heller ikke kan have sin Plads i den særegne Forfatning; men, saavidt jeg erfarede, var heller ikke Udvalget i det Hele enig deri.